

Силабус курсу Комуністичний експеримент у СРСР і країнах Центральної Європи	
Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма «Освітня професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки» Кількість кредитів – 4 Рік підготовки, семестр – 4 рік, 2 семестр Компонент освітньої програми: вибірковий Дні занять: згідно з розкладом занять	
Мова викладання: українська	

Керівник курсу

к.і.н., доц. **Секо Ярослав Петрович**

Контактна інформація

sekoyar@tnpu.edu.ua 068-514-17-57

Опис дисципліни

Мета курсу «Комуністичний експеримент в СРСР та країнах Східної Європи» полягає в з'ясуванні специфіки розгортання та впровадження комуністичного експерименту, розгляді й аналізі його політичних, суспільних, соціально-економічних та ментальних складових.

Для пояснення процесів важливе значення мають формаційна, цивілізаційна, синергетична теорії, теорії модернізації й еліт. Вивчення курсу здійснюється на основі загальнонаукових та історичних методів.

Метою визначаються основні **завдання**: сформувати у студентів знання щодо закономірностей реалізації комуністичного експерименту; вивчити основні методологічні підходи до вивчення практики насадження комунізму; сформувати критичне ставлення до джерел та навички роботи з науковою літературою, вільну орієнтацію в історіографічному процесі; сприяти засвоєнню основних умінь і навичок роботи з історичними матеріалами та презентації навчальних досягнень; допомогти студентам у розвитку їх ціннісних орієнтацій і гуманістичної спрямованості

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1	
Тема 1. Вступ Російська революція 1917 р.	теоретичні основи курсу; основні тенденції розвитку комуністичних суспільств у 1917-1991 рр.; найважливіші історичні події і факти, пов'язані з комуністичним експериментом та їх сучасну інтерпретацію в історіографії; понятійний апарат основних категорій та термінів; відповідні теми шкільного курсу всесвітньої історії.
Тема 2. Росія в період громадянської війни	
Тема 3. СРСР в 1920-х роках	
Тема 4. СРСР у 1930-х роках	
Тема 5. СРСР в роки Другої світової війни	
Тема 6. СРСР в 1945–1953 рр.	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.	
Тема 7. СРСР в 1953–1964 рр.	ефективно використовувати знання та професійні компетентності в практичній діяльності вчителя історії; творчо застосовувати знання з при оцінці історичних подій та аналізі сучасних процесів; співставляти різні точки зору на історію комунізму, обґрунтовувати власну точку зору в дискусіях; підбирати і систематизувати дидактичні, методичні матеріали та презентувати власні знання сучасними інформаційними засобами
Тема 8. СРСР в 1964–1985 рр.	
Тема 9. СРСР в 1985–1991 рр.	
Тема 10. Польща в 1945–1990 рр.	
Тема 11. Чехословаччина в 1945–1993 рр.	
Тема 12. Болгарія в 1945–1992 рр.	
Тема 13. Югославія в 1945–1990-х рр.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 9.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ФК 1.	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
ФК 2.	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
ФК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
ФК 5.	Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
ФК 8.	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
ФК 9.	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК 10.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
ПРН 1.	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему
ПРН 3.	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел
ПРН 6.	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії

ПРН 8.	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.
ПРН 12.	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національнокультурних організацій та спільнот
ПРН 13.	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей.

Література

1. Боффа Дж. История Советского Союза: В 2-х т. М.: Международные отношения, 1994. 630 + 632 с.
2. Власть и общество: непростые взаимоотношения (Страны Центральной и Юго-Восточной Европы в XX веке). М.: Институт славяноведения РАН, 2008. 448 с.
3. Гимпельсон Е. Россия на переломе эпох. Осмысление XX столетия российской истории. М.: Собрание, 2006. 127 с.
4. Горяева Т. Политическая цензура в СССР. 1917–1991. М.: РОССПЭН, 2002. 400 с.
5. Данилов В. История крестьянства России в XX веке: в 2 ч. М.: РОССПЭН, 2011. 863 + 831 с.
6. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи: Історія комуністичної утопії. К.: Всесвіт, 1999.
7. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 464 с.
8. Верт Н. История Советского государства. М.: Весь мир, 1998. 543 с.
9. Геллетлі Р. Ленін, Сталін і Гітлер. Доба соціальних катастроф. К.: Темпора, 2011. 664 с.
10. Дейвіс Н. Боже ігрище: історія Польщі. К.: вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. 180 с.
11. Дюрозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К.: Основи, 1995. 903 с.
12. Єлавіч Б. Історія Балкан XX століття. К.: Свенас, 2004. – 600 с.
13. Каппелер А. Росія як поліетнічна імперія: Виникнення. Історія. Розпад. Львів: УВУ, 2005. – 360 с.
14. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі: в 3-х кн. К.: Темпора, 2013. 504 + 628 + 388 с.
15. Маля М. Радянська трагедія: історія соціалізму в Росії 1917–1991. К.: Мегатайп, 2000. 608 с.
16. Население России в XX веке: Исторические очерки / Отв. ред. Ю. Поляков. – Т.3.: в трех книгах. – М.: РОССПЭН, 2005–2012. 350 + 295 + 399 с.
17. Никифоров К. В. Сербия на Балканах. XX век. – М.: Индрик, 2012. 176 с.
18. Россия в XX веке. Война 1941–1945 гг.: современные подходы / Отв. ред. А. Сахаров. М.: Наука, 2005. 567 с.
19. Россия и СССР в войнах 20 века. Потери вооруженных сил. Статистическое исследование / под общей редакцией генерал-полковника Г. Кривошеева. М.: Олма-Пресс, 2001. 608 с.
20. Советское общество: возникновение, развитие, исторический финал: в 2 т. / под общ. ред. Ю. Н. Афанасьева. М: РГГУ, 1997. 510 + 510 с.
21. Хоскинг Дж. История Советского Союза. 1917–1991. – М.: Вагриус, 1995.

Політика оцінювання

- **Політика щодо деделайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від

можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із

дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки семінарських завдань.

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1-4) усне опитування, тести, завдання	40
ЗМ 2(теми 5-8)усне опитування, тести, завдання	40
Есе (1–8 теми)	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент(розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE